

ที่ พร ๐๐๒๓.๔/ว ๓๔๗๙

ศาลากลางจังหวัดแพร่
ถนนนี้ชัยบูรณ์ พร ๕๔๐๐๐

๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๕

เรื่อง การขอหารือเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะโดยโอนที่ตื้นเขิน พ.ศ. ๒๕๔๗

เรียน นายอำเภอทุกอำเภอ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และนายกเทศมนตรีเมืองแพร่

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๖/ว ๒๙๐๙
ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๕ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยจังหวัดได้รับแจ้งจากการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ได้ให้ความเห็นในข้อหารือของจังหวัดสมุทรสาคร เกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย
ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะโดยโอนที่ตื้นเขิน พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งจังหวัดพิจารณาเห็นว่า
ความเห็นในข้อหารือดังกล่าวเป็นประโยชน์แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพิจารณาตามอำนาจหน้าที่
ความละเอียดปราณีตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ สำหรับอำเภอขอความร่วมมือแจ้งเทศบาลตำบล
และการบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวนิตยา พงษ์พาณิช)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด รักษาราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด
กลุ่มงานกฎหมาย ระเบียบ และเรื่องร้องทุกข์
โทรศัพท์ ๐-๕๔๕๓-๔๑๑๙ ต่อ ๔๐๑ - ๔๐๔
www.phraelocal.go.th

Melior
ก.

3521

26 ก.ย. 2565

ที่ มหา ๐๘๐๔.๖/ว ๒๕๗๐๗

ที่ ๔๓๔/๒๙๗๖/ก.พ/ร.๐๐๐๐๐๐
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา กำแพง. ๑๐๓๐๐

๑๕/ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง การขอหารือเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการชุดลอก
แหล่งน้ำสาธารณะโดยขึ้นที่ดินเขิน พ.ศ. ๒๕๔๗

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (ยกเว้นจังหวัดสมุทรสาคร)

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มหา ๐๘๐๔.๖/๑๓๗๗/
ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๕

จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ให้ความเห็นในข้อหารือของจังหวัดสมุทรสาคร
เกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการชุดลอกแหล่งน้ำ
สาธารณะโดยขึ้นที่ดินเขิน พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาแล้วเห็นว่า
ความเห็นในข้อหารือดังกล่าวเป็นประโยชน์แก่จังหวัดในการพิจารณาตามอำนาจหน้าที่ จึงขอจัดส่งให้จังหวัด
นำไปใช้ประกอบการพิจารณาตามอำนาจหน้าที่ที่ต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

ที่ท่าน

(นายศิริวัฒน์ บุปผาเจริญ)
รองอธิบดี รักษาการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น ๒
โทร./ โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๘๐๓๖
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ sarabatk@dla.go.th
ผู้ประสานงาน ว่าที่ ร.ต. ณรงค์ศักดิ์ ชมนารวัช

ที่ นท ๐๘๐๔.๖/๙๗๔๗

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนราธิศรีมา กทม. ๑๐๓๐๐

๕๙ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง การขอหารือเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ดินเขิน พ.ศ. ๒๕๔๗

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสาคร

อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดสมุทรสาคร ที่ สค ๐๐๒๓.๔/๑๒๑๗ ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๑

๒. หนังสือจังหวัดสมุทรสาคร ที่ สค ๐๐๒๓.๔/๑๒๓๓ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรณีที่ดิน ที่ นท ๐๕๑๑.๓/๑๗๒๗ ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๕

ตามที่ จังหวัดสมุทรสาครได้มีหนังสือขอหารือเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ดินเขิน พ.ศ. ๒๕๔๗ รวม ๒ กรณี คือ (๑) กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาครได้ออกหารือว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขอรับการสนับสนุนเครื่องจักรกลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร จึงขอหารือว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นจะขอรับการสนับสนุนเครื่องจักรกลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร ไปดำเนินการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ต้องให้หน่วยงานนั้นขออนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัด ตามข้อ ๕ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ดินเขิน พ.ศ. ๒๕๔๗ แห่งนี้ อย่างไร และแหล่งน้ำอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของกรมเจ้าท่า กรมชลประทาน หรือนิติบัญญัติก่อนหรือไม่ อย่างไร และแหล่งน้ำอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของกรมเจ้าท่า กรมชลประทาน หรือนิติบัญญัติก่อนหรือไม่ อย่างไร และแหล่งน้ำอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของกรมเจ้าท่า กรมชลประทาน หรือนิติบัญญัติก่อนหรือไม่ อย่างไร และ (๒) กรณีเทศบาลนครอ้อมน้อย ไปขุดลอกแหล่งน้ำจำเป็นจะต้องดำเนินการตามระเบียบนี้ด้วยหรือไม่ อย่างไร และ (๒) กรณีเทศบาลนครอ้อมน้อย ได้นำเรือคุดเล่นซึ่งคุณลักษณะเฉพาะของเรือเป็นเรือที่ใช้สำหรับคุดตะกอน ดินเลนท้องคลอง ไปใช้ประโยชน์ในการคุดติดเล่น ดินเลนเหลวในแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ดินเขิน เนื่องจากผู้ว่าราชการจังหวัด และมีได้ปฏิบัติ ตามแนวทางการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ดินเขินให้เป็นการปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ดินเขิน พ.ศ. ๒๕๔๗ นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาครได้ให้การสนับสนุนเครื่องจักรแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นเพื่อดำเนินการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ต้องให้หน่วยงานนั้นขออนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัด ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ดินเขิน พ.ศ. ๒๕๔๗ หรือไม่ เห็นว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่สนับสนุนราชการส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาท้องถิ่น ตามมาตรา ๔๕ (๑) แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๐ และตามมาตรา ๑๗ (๒) แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ การที่เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตាบลมีความประสงค์ขอรับการสนับสนุนเครื่องจักรกลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเพื่อขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ในเขตพื้นที่ของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตाบล กรณีดังกล่าว องค์การบริหารส่วนจังหวัดย่อมสามารถให้การสนับสนุนได้ อย่างไรก็ตามในการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ ในเขตพื้นที่ของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตाบล ตามข้อ ๕ ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ดินเขิน พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนดให้ต้องขอความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดในการดำเนินการดังกล่าว เว้นแต่กรณีไม่ได้มีการนำตรวจ ทิน ดิน ทราย ที่ได้จาก การขุดลอกไปเป็นประโยชน์ของทางราชการ หรือนำไปเป็นค่าจ้างเอกชน ตามนัยหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ นท ๐๕๑๑.๓/๑๗๒๗ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๕

/๒. กรณี...

๒. กรณีแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของกรมเจ้าท่า กรมชลประทาน หรือนิคมสหกรณ์ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นมีความประสงค์จะขอเครื่องจักรกลขององค์การบริหารส่วนจังหวัด สมุทรสาครไปใช้ชุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์จำเป็นต้องดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ดินเขิน พ.ศ. ๒๕๔๗ ด้วยหรือไม่ นั้น กรมส่งเสริม การปกครองท้องถิ่นได้หารือกับกรมที่ดิน และกรมที่ดินได้แจ้งผลการพิจารณาว่า ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ดินเขิน พ.ศ. ๒๕๔๗ คำว่า “แหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์” หมายความว่า ลำร่าง ห้วย หนอง คลอง บึง บาน และแหล่งน้ำอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน แต่ไม่รวมถึงน้ำหน้า ตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๙๖ ดังนั้น การท่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความประสงค์จะดำเนินการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่อยู่ในความดูแลของกรมชลประทานหรือนิคมสหกรณ์ ต้องพิจารณาอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น ตามมาตรา ๕๐ มาตรา ๕๓ และมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติ เทศบาล พ.ศ. ๒๕๙๒ ได้มัญญติให้มีหน้าที่ “ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ” หากเป็นการดำเนินการเพื่อบำรุงรักษา ทางน้ำเป็นเรื่องของการปรับปรุงพัฒนา จึงไม่ต้องขอความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดตามระเบียบกระทรวง มหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ดินเขิน พ.ศ. ๒๕๔๗ ทั้งนี้ กรมส่งเสริม การปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า การขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่อยู่ในความดูแลของหน่วยงานอื่น จะต้องแจ้งหน่วยงานที่รับผิดชอบทราบด้วย

จังเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

N. 10

(นายศิริวัฒน์ บุปพาเจริญ)

รองอธิบดี รักษาราชการแทน

คุณบดีกรมส์ งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

กลุ่มงานกฎหมายและธรรมาภิบาลฯ

ໂທ./ ໂທສາງ ០-២៣៩៧-៨០៩៦
អ. ឃុំ ឯកសារ ឯកសារ

โปรดติดต่อ Sarabah@data.go.th

บันทึกข้อความ

กรมสัมภาระฯ จดหมายที่ ๔๖๐๕๖
ลงวันที่ ๒๔ ส.ค. ๒๕๕๕
เวลา

ส่วนราชการ..... กรมที่ดิน สำนักจัดการที่ดินของรัฐ โทร. ๐ ๒๑๑๔ ๕๘๗๘ โทรสาร ๐ ๒๑๑๔ ๕๙๐๖
ที่..... นท ๐๕๑๑๓/๑๗๗๑๗๒ วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๕
เรื่อง.... ขอหารือเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการชุดลอก
แหล่งน้ำสาธารณะโดยชั้นที่ดินเขิน พ.ศ. ๒๕๕๗

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

๐๒๘ ๕๙๐๖ ๖/๒๗๗๐ ๘๙ ๑๙.๘.๒๕๕๕

ตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีหนังสือหารือกรมที่ดินเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติตาม
ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการชุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะโดยชั้นที่ดินเขิน พ.ศ. ๒๕๕๗
รวม ๒ กรณี ดังนี้

๑. กรณีแหล่งน้ำอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของกรมเจ้าท่า กรมชลประทาน และนิคมสหกรณ์
หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความประสงค์จะขอเครื่องจักรกลขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร
ไปชุดลอกแหล่งน้ำจำเป็นจะต้องดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยฯ พ.ศ. ๒๕๕๗ หรือไม่ อย่างไร

๒. กรณีเทศบาลครอ้มน้อยได้นำเรือคุดเล่นซึ่งคุณลักษณะเฉพาะของเรือเป็นเรือที่ใช้สำหรับ
คุกตะกอน ดินเลนท้องคล่อง ไปใช้ประโยชน์ในการคุดดินเลน ดินเลนเหลวในแหล่งน้ำสาธารณะโดยชั้นที่ดิน
ข้อมูลดังต่อไปนี้ ผู้อำนวยการจังหวัด แหล่งน้ำ แม่น้ำ แม่น้ำสาธารณะโดยชั้นที่ดินที่ได้
เป็นการปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการชุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะ
โดยชั้นที่ดินเขิน พ.ศ. ๒๕๕๗ เทศบาลครอ้มน้อยจึงขอหารือว่า การคุดตะกอนดินเลน ขยะมูลฝอยและ
สิ่งปฏิกูลที่อยู่ใต้ท้องคล่อง ไม่มีการชุดลอกดิน จะต้องถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยฯ พ.ศ. ๒๕๕๗
ตามที่สำนักตรวจสอบแผ่นดินจังหวัดสมุทรสาครมีคำแนะนำนำหรือไม่

กรมที่ดินได้พิจารณาแล้วขอเรียนว่า

๑. ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการชุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะโดยชั้นที่ดินเขิน พ.ศ. ๒๕๕๗ “แหล่งน้ำสาธารณะโดยชั้นที่ดินเขิน” หมายความว่า ลำร่าง ห้วย หนอง คล่อง บึง บาน และ
แหล่งน้ำอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน แต่ไม่รวมถึงน้ำตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย
พระพุทธศักราช ๒๕๕๙ ดังนั้น การท้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความประสงค์จะดำเนินการชุดลอกแหล่งน้ำ
สาธารณะโดยชั้นที่ดินเขินที่อยู่ในความดูแลของกรมชลประทานหรือนิคมสหกรณ์ ต้องพิจารณาอำนาจหน้าที่ตาม
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น ตามมาตรา ๕๐, ๕๓ และ ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้บัญญัติ
ให้มีหน้าที่ “ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ” หากเป็นการดำเนินการเพื่อบำรุงรักษางานน้ำเป็นเรื่องของการ
ปรับปรุงพัฒนา จึงไม่ต้องขอความเห็นชอบจากผู้อำนวยการจังหวัดตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วย
วิธีการเกี่ยวกับการชุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะโดยชั้นที่ดินเขิน พ.ศ. ๒๕๕๗

๒. ส่วนกรณี “การชุดลอก” หมายความว่า การชุด คุด ตัก หรือการกระทำประการอื่นใดที่เป็น^ก
การนำกรวด หิน ดิน ทราย ที่ทับอยู่ใต้แหล่งน้ำสาธารณะโดยชั้นที่ดินเขินขึ้นมาบนพื้นดิน ดังนั้น การที่เทศบาล
นครอ้มน้อยดำเนินการคุดดินตะกอนท้องเลน ขยะมูลฝอยหรือสิ่งปฏิกูลที่อยู่ใต้ท้องคล่องโดยไม่มีการชุดดิน^ก
แต่ใช้วิธีการใช้เรือคุดดินตะกอนท้องเลน ขยะมูลฝอยหรือสิ่งปฏิกูลซึ่งรวมเป็นเนื้อเดียวกับดินที่ทับอยู่ใต้^ก
แหล่งน้ำขึ้นมาบนพื้นดินก็ถือว่าเป็นการชุดลอกตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ส่วนการพิจารณาว่าโครงสร้าง
ใดต้องเสียความเห็นชอบจากผู้อำนวยการจังหวัดหรือไม่นั้น ระเบียบดังกล่าวมีเจตนาณณิหันนายอำเภอหรือ

/องค์กร...

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอขอความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัด เนพารณ์ที่ประสงค์จะนำกราด หิน ดิน ราย ที่ได้จากการขุดลอกไปเป็นประโยชน์ของทางราชการ หรือนำไปเป็นค่าจ้างเอกชนเท่านั้น ทั้งนี้ ตามนัย หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ นท ๐๔๑.๓/ ๗๕๗๕ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๔ หากองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า การขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ดังกล่าวอยู่ในอำนาจหน้าที่และไม่ได้มีการนำ กราด หิน ดิน ราย ที่ได้จากการขุดลอกไปเป็นประโยชน์ของทางราชการ หรือนำไปเป็นค่าจ้างเอกชนแล้ว จึงไม่ต้องเสนอขอความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับ การขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ดินเขิน พ.ศ. ๒๕๔๗

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายณรงค์ สีบกระฤก)
ที่ปรึกษาด้านประสิทธิภาพ ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมที่ดิน